

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvcvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum pœnitentia sit virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

QVAEST. LXXXV.

pet Ambro.
ser. 8. psal.
118. an. med.
10. 4. receri
23. cap. q. 4.
cap. lxx. inu-
ita. & dict.
Etsi Ambr.

uum præbet delinquendi. si ergo Deus veniam fre-
quenter præbet per poenitentiam, videtur quod ipse ho-
minibus præbeat in centrum delinquendi. Et sic vi-
deretur delectari in peccatis, quod eius bonitati non
congruit. non ergo potest poenitentia iterari.

SED CONTRA est, quod homo inducitur ad misericordiam exemplo diuinæ misericordie, secundum illud Luc. 6. Estote misericordes, sicut & pater vester misericors est: sed dominus hanc misericordiam discepulis suis imponit, ut saepius remittant fratibus contra se peccantibus. unde sicut dicitur Matth. 18. Petro querenti, Quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei, vique septies? respondit Iesus, Non dico tibi vique septies, sed vique septuagies septies: ergo etiam Deus saepius per poenitentiam veniam pec-
cantibus præbet, preterim eum docet nos petere, Dimitte nobis debita nostra; sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

RESPON. Dicendum, quod circa poenitentiam qui-
dam errauerunt, dicentes non posse hominem per
poenitentiam secundum consequi veniam peccatorum:
quorum quidam, scilicet Novatiani hoc in tantum
extenderunt, ut dicentes post primam poenitentiam,
qua agitur in baptismo, peccantem non
posse per poenitentiam iterato restituiri. Alii vero fu-
runt haeretici (vt Augustinus dicit*) in lib. de peni-
tentia, qui post baptismum dicebant quidem es-
se vtilem poenitentiam, non tamen plures, sed
semel tantum. Videntur autem huiusmodi er-
rores ex duobus processisse. Primo quidem ex
eo, quod errabant circa rationem veræ peniten-
tiae. Cum enim ad veram poenitentiam charitas
requiratur (sine qua non delentur peccata) creden-
t, quod charitas semel habita non possit am-
mitti, & per consequens poenitentia si sit vera,
numquam per peccatum tollatur, ut si sit ne-
cessariae eam iterari: sed hoc improbatum est * in se-
cunda parte, ubi ostensum est, quod charitas se-
mel habita propter libertatem arbitrij potest am-
mitti, & per consequens post veram poenitentiam,
potest aliquis peccare mortaliter, secundò ex eo,
quod errabant circa estimationem grauitatis pecca-
ti: putabam enim adeo graue esse peccatum, quod
aliquis commitit post veniam impetratam, quod
non sit possibile ipsum remitti. In quo quidem erra-
bant, & ex parte peccati (quod etiam post remissio-
nem consecutam, potest esse, & gravius & leuius,
quam fuerit primum peccatum remissum) & mul-
to magis contra infinitatem diuinæ misericordiæ,
qua super omnen numerum, & magnitudinem
peccatorum, secundum illud Psal. quinquefimi. Mi-
serere mei Deus secundum magnam misericor-
diam tuam, & secundum multitudinem miserationum
tuarum dele iniuriam meam. unde repro-
batur verbum Cain, dicentis Gen. 4. Maior est ini-
quitas mea, quam ut veniam merear: & ideo miseri-
cordia Dei peccantibus, per penitentiam veniam pra-
bet absque ullo termino: unde dicitur 2. Para. vlt. Im-
mensa, & inestigabilis misericordia promissionis
tuæ super malitiam hominum. unde manifestum
est, quod poenitentia plures est iterabilis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod quia apud
Iudeos erat secundum legem quedam lauacra insti-
tuta, in quibus plures se ab immunitijs purgabant,
credebat aliqui Iudeorum, quod etiam per lauacrum
baptismi aliquis plures purificari posset. Ad quod ex-
cludendum, Apostolus scribit Hebreis, quod impossi-
bile est eos, qui semel sunt illuminati, scilicet per ba-
ptismum, rursum renouari ad poenitentiam, scilicet

ARTIC. I.

F per baptismum, qui est lauacrum regenerationis, &
renouationis Spiritus sancti, ut dicitur ad Tit. 3. Et ra-
tionem assignat, ex hoc, quod per baptismum ho-
mo Christo commoritur, unde subditur, rursus cru-
cifigentes submetipsis filium Dei.

A D S E C U N D U M dicendum, quod Ambr. lo-
quitur de poenitentia solenni, que in ecclesia non ite-
ratur, ut infra dicetur.

A D T E R T I U M dicendum, quod sicut Aug. * di-
cit in lib. de poenitentia, multos cacos & in diuerso
tempore dominus illuminavit, & in multis debiles con-
firmavit, ostendens in diuersis illis eidem saepe pec-
cata dimitti: ut quem prius sanauit leprosum, alio te-
mpore illuminaret cœcum: ideo enim tot sanauit cacos
claudos, & aridos, ne desperet de se peccator. ideo
non scribitur aliquem nisi semel sanasse, ut quilibet
timeat iungi peccatum medicum se vocat, & non san-
nis, sed male habentibus opportunitatem. sed qualis
hic medicus, qui malum in iteratum nesciret curare?
medicorum est centies infirmum, centies curare: q
ceteris minor esset, si aliis possilita ignoraret.

A D Q U A R T U M dicendum, quod paenitentia est ante
acta peccata deflere, & flenda non committere, scilicet
similiter duntur, vel actu vel proposito. Ille enim
est irrisor & non paenitens, qui simili dum penitit,
agit quod paenitit, vel proponit iterum se facturum
quod gestit, vel etiam actualiter peccat eodem vel
alio genere peccati. Quod autem aliquis postea pec-
cat, vel actu vel proposito, non excludit quin prima
paenitentia uera fuerit: numquam enim ueritas
prioris actus excluditur per actum contrarium sub
sequenter: sicut enim uere eucurrat, qui postea se-
det, ita uere paenitit, qui postea peccat.

A D Q U I N T U M dicendum, quod baptismus habet
uirtutem ex passione Christi, sicut quedam spiri-
tualis generatio cum spirituali morte precedens
uita. Statutum autem est hominibus semel mori, &
semel nasci: & ideo semel tantum debet homo bapti-
zari: sed paenitentia habet uirtutem ex passione Chri-
sti, sicut spiritualis medicatio, quæ frequenter ita
potest.

I **A D S E X T U M** dicendum, quod secundum Augu-
stini * in libro de paenitentia, constat Deo mul-
tum displicere peccata, qui semper presto est
ea destruere, ne solvatur quod creavit, nec cor-
rumpatur, quod amavit, scilicet per desperationem.

QVAESTIO LXXXV.

*De sacramento paenitentiae secundum quod est uirtus,
in sex articulos divisa.*

D E INDE considerandum est de paenitentia, se-
cundum quod est uirtus.
E T C I R C A hoc quaruntur sex.
¶ Primò, Vtrum paenitentia sit uirtus.
¶ Secundò, Vtrum sit uirtus specialis.
¶ Tertiò, sub qua specie uirtutis contineatur.
¶ Quartò, De subiecto eius.
¶ Quintò, De causa ipsius.
¶ Sextò, De ordine eius ad alias uirtutes.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum paenitentia sit uirtus.

A D PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod paen-
itentia non sit uirtus. Paenitentia enim est quod-
dam sacramentum aliis sacramentis connumeratu-
rum.

in lib. de ue-
ra, & falla
pan. c. 5. nō
longe a pri-
oriom.

ut

vt ex supradictis patet: sed nullum aliud sacramentorum est uirtus. ergo neque poenitentia est uirtus. ¶ 1 Præt. Secundum Philosophum & Ethic. uerecum dia non est uirtus: tum, quia est passio habens corporalem immutationem: cum etiam, quia non est dispositio perfecti, cum sit de turpi acto, quod non habet locum in homine uirtuoso: sed similiter poenitentia est quædam passio habens corporalem immutationem, s. ploratum (sicut Greg. * dicit, q[uod] poenitente est peccata præterita plangere) est et de turpibus factis, s. de peccatis, quæ non habent locum in hominem uirtuoso. ergo poenitentia non est uirtus.

¶ 2 Præt. Secundum Philosophum 4. Ethico. nullus est stultus eorum, qui sunt secundum uirtutem: sed si uirtus uidetur dolere de commissione præterito, q[uod] non potest non esse, quod tam uertit ad poenitentiam. ergo poenitentia non est uirtus.

SED CONTRA est, quod precepta legis dantur de actibus uirtutum: quia legislator intendit ciues facere uirtuosos, ut dicitur * 2. Ethic. sed preceptum divine legis est de poenitentia, secundum illud Matth. quartu[m]. Poenitentiam agite, &c. ergo poenitentia est uirtus.

RESPON. Dicendum, quod sicut ex dictis * patet, poenitentia est de aliquo prius a se facto dolere. Dicendum est autem supra quod dolor uel tristitia duplum dicitur. uno modo, secundum quod est passio quædam appetitus sensuivi, & quantum ad hoc poenitentia non est uirtus, sed passio. Alio modo, secundum quod consistit in uoluntate, & hoc modo est cum quadam electione, quæ quidem si sit recta, necesse est, quod sit actus uirtutis: * dicitur enim secundo Ethicor. quod uirtus est habitus electius, secundum rationem rectam. pertinet autem ad rationem rectam, ut aliquis doleat, de quo dolendum est, & eo modo & fine, quo dolendum est: quod quidem obleruerat in poenitentia, de qua nunc loquimur: nam poenitens affluit moderatum dolorem de peccatis preteritis, cum intentione remouendi ea, unde manifestum est, q[uod] poenitentia, de qua nunc loquimur, uel est uirtus, uel actus uirtutis.

AD PRIMVM ergo dicendum, q[uod] (sicut dictum est *) in sacramento poenitentia materialiter se habent actus humani: quod non contingit in baptismō uel confirmatione: & ideo cum uirtus sit principiū aliquius actus, potius poenitentia est uirtus uel cū virtute, quam baptismus seu confirmatio.

AD SECUNDVM dicendum, quod poenitentia secundum quod est passio, non est uirtus, ut dictum est, * sic autem haber corporalem transmutationem adiunctam: est tamen uirtus, secundum quod habet ex parte uoluntatis electionem rectam: quod tamen magis potest dici de poenitentia quam de uerecundia. nam uerecundia respicit turpe factum ut præsens, pro quo timet confundi: poenitentia vero ut præteritum. est autem contraperfectionem uirtutis, quod aliquis in presenti habeat turpe factum, de quo oportet eum uerecundari: non est autem contra perfectionem uirtutis, quod aliquis prius commiserit turpa facta, de quibus oportet ueritatem poenitere, cum ex uito fiat aliquis uirtuosus.

AD TERTIVM dicendum, q[uod] dolere de eo, q[uod] prius factum est, cum intentione conandi ad hoc, quod factum non fuerit, esset stultum. Hoc autem non intendit poenitens, sed dolor eius est dispericitia seu reprobatio facti præteriti cum intentione remouendi sequam ipsius, scilicet offendit Dei, & reatum poenæ. & hoc non est stultum.

ARTICVLVS III.

Vtrum poenitentia sit specialis
virtus.

AD SECUNDVM sic procedit. Videtur, q[uod] poenitentia non sit specialis virtus, cuiusdem enim rationis videtur esse gaudere de bonis prius actis, & dolere de malis perpetratibus: sed gaudium de bono prius facto, non est specialis virtus, sed est quidam affectus laudabilis ex charitate p[ro]ueniens, ut patet per Aug. 14 de Ciuitate Dei. vnde & Apostolus B prime ad Corinth. decimotertius, dicit, quod charitas non gaudet super iniquitate, cōgaudet autem veritati. ergo pari ratione nec poenitentia, qua est dolor de peccatis præteritis, est specialis uirtus, sed est quidam affectus ex charitate p[ro]ueniens.

¶ 2 Præt. Quilibet uirtus specialis habet materiam specialem: quia habitus distinguuntur p[er] actus, & actus per obiecta: sed poenitentia non habet materiam specialem: sunt enim eius materia peccata præterita circa quancumque materia. ergo poenitentia non est specialis uirtus.

¶ 3 Præt. Nihil expellitur, nisi a suo contrario: sed poenitentia expellit omnia peccata. ergo contrariatur omnibus peccatis, non ergo est specialis uirtus.

SED CONTRA est, quod de ea datur speciale legis preceptum, ut supra habitum est. *

RESPON. Dicendum, quod (sicut in secunda parte habitum est *) species habituum distinguuntur secundum species actuum: & ideo ubi occurrit specialis actus laudabilis, ibi necesse est ponere specialem habitum uirtutis. manifestum est autem, quod in poenitentia inuenitur specialis ratio actus laudabilis, scilicet operari ad destructionem peccati præteriti, inquitum est Dei offensa, quod non pertinet ad rationem alterius uirtutis. unde necesse est ponere, quod poenitentia est specialis uirtus.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod a charitate deriuatur aliquis actus dupliciter: uno modo sicut ab ea elicitus. & talis actus uirtuosus non requirit aliam uirtutem præter charitatem: sicut diligere bonum, gaudere de eo, & tristari de opposito. Alio modo aliquis actus a charitate procedit, quasi a charitate imperatus: & sic quia ipsa impetrat omnibus uirtutibus (ut po-

Super quest. odia
gesimoginta. Ar-
ticulum secundū.

D Vbiu[m] occur-
rit magnu[m] cir-
ca materiā hu-
ius secundi articuli,
1. art. 1. q. 2.
an. poenitentia vir-
tus, sit vere proprie-
tate specialis virtus
distincta a ceteris vir-
tutibus. Et est ratio
dubij non sola va-
rietas opinionum,
sed quoniam uiri-
que ratio urget. Nā-
quod sit una virtus
distincta ab aliis, Au-
toris ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

¶ 4 dist. 14. q. 2.
1. art. 1. q. 2.
3. & 4.
Lib. 14. c. 7. 2
med. tom. 5.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est specialis virtus.

Et est ratio in litera
concludit, id est, ope-
rari ad deletionem
peccati præteriti: in-
quantum est offensa
Dei, per quamdam re-
compensationem, ha-
bet specialis ratio-
nem actus laudabi-
lis non pertinentem
ad rationem alterius
uirtutis. ergo poenitentia
est